Amor Fati

Soms zie ik patiënten ontzettend worstelen in een situatie waarvan ik de ernst lichter inschat. Een andere keer sta ik versteld van de draagkracht van mensen die iets vreselijks meemaken. Dat fascineert me enorm. Waar halen mensen hun kracht vandaan?

Esther Bruggink is beeldend kunstenaar en moeder van twee zoons die beide de ziekte van Duchenne hebben. De zorgzwaarte is enorm en neemt steeds verder toe. Tegenover deze zwaarte staat de lichtheid van haar kunst. Misschien niet ertegenover maar ernaast, niet als antwoord maar in het verlengde. Esther maakt kunstwerken van een ongekende schoonheid. Sculpturen van delen wit, half transparant papier, die met kleine steekjes bij elkaar zijn gebracht. Het draagt overduidelijk betekenis, dat voel je direct door de schoonheid, het kwetsbare materiaal, de toewijding en concentratie van het fijne handwerk. Haar werk raakt me diep en ontroert me. De grootste verwondering ervaar ik bij de serie genaamd 'Amor Fati', waarvan een werk hier te zien is.

Amor Fati is een begrip uit de Griekse stoïcijnse filosofie. Het betekent 'liefde voor het lot'. Dat gaat verder dan je (nood)lot passief accepteren. Amor Fati roept op alles in het leven, te omarmen als noodzakelijk, zowel vreugde als lijden. Het betekent onvoorwaardelijk houden van wat er gebeurt, in het besef dat alles buiten eigen controle onderdeel is van een groter geheel. Verzoening, koestering zelfs, ook bij tegenslag.
Amor Fati komt terug als kernidee in de levensfilosofie van Friedrich Nietzsche. Hij zag hoe men leed aan verlies van zin en veerkracht. Zijn antwoord lag in het scheppend vermogen van de mens zelf, in de kunsten. Lijden hoort bij het leven, maar overwinning ook. Volgens Nietzsche is lijden onlosmakelijk verbonden met zingeving en creativiteit. We hebben obstakels nodig om diepgang, betekenis en scheppingskracht te verwerven. Kunst is daarbij van vitaal belang omdat het vorm geeft aan het leven en betekenis toevoegt. Dat is precies wat Esther doet, ze schept iets naast en uit de werkelijkheid. In haar Amor Fati werken heeft ze aquarel toegevoegd aan het gladde oppervlak. De kleuren krijgen een vorm die deels buiten de eigen controle valt. Daarmee is deze serie ook letterlijk een lotsomarming.

Ik vind dat bijzonder inspirerende gedachten en het sluit naadloos aan bij mijn uitgangspunt dat kunst een intrinsieke zorgwaarde draagt. Alles komt voor mij samen in dit wonderschone kunstwerk. Troost, verwondering, liefde, zorg, kwetsbaarheid en kracht. Ik zou elke worstelende patiënt, elk worstelend mens, een vleugje Amor Fati van Esther mee willen geven.

Als laatste inspireert Ether me nog tot een andere gedachte. Amor Fati gaat over liefde voor wat je gegeven is. Met haar kunst brengt zij ons ook bij Amor Artis: liefde voor wat de mens daarvan maakt.

Daphne Voormolen, arts foetale geneeskunde
www.stichtingkunstsalon.nl

Colofon:
Esther Bruggink, Amor Fati 4 (2021)